

bevidst Politik, skabt ved egne Kræfter, skabt ved en forudseende, energisk dansk Statspolitik, men den er skabt ved en pludselig Konjunktur for en bestemt Landbrugseksportvare, for Byg; at Byghøsten i visse Lande er slaaet fuldstændig fejl, gav os en uformodet Konjunktur og Chance. Den er endvidere skabt ved Konjunkturer for Smør og visse andre Landbrugsprodukter, Konjunkturer, som nationaløkonomisk betyder store Gevinster for Landet, men som i Parentes bemærket for Bybeboerne og Byerhvervene betyder uhyre Belastninger, fordi de høje Eksportpriser, de høje Sterling- og andre Kurser ogsaa automatisk føres over paa det brede, danske Forbrug.

Vi glæder os over Landbrugets Fremgang, vi betaler med større eller mindre Smerte de høje Priser, men jeg kunde have Lyst til at indskyde, at den samfundsmæssige Solidaritet, som Byerne i disse Sager udviser, kunde man godt paakalde en Gang imellem hos Landbruget, hos dem, der slaar Frihandelen op til det eneste saliggørende og opstiller Toldforhøjelser som noget saa forfærdeligt, noget saa tyngende for hele Landet, at de navnlig for Landbruget vil virke ruinerende, disse Toldforhøjelser, som, principielt fremsat fra vor Side, ikke som et Ultimatum, det ved hvert eneste Medlem i dette Ting, men som et Forhandlingsgrundlag, overhovedet kun vil betyde en Forhøjelse af Toldsatserne med 50 pCt., hvilket ikke en Gang rundt regnet vil bringe dem op til $\frac{4}{5}$ af det, som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard var med til at gennemføre ved Toldloven af 1908. Vi tror derfor, man skulde være noget varsom i sin Talen om Prisfordyrelse gennem Toldpolitik, naar man sammenligner med de ugentlige store Prisforøgelser paa de daglige Livsfornødenheder, som fremkommer gennem de for Landbruget gavnlige Konjunkturer; man skal være lidt varsom med at modsætte sig at give Byerhvervene, navnlig Industri og Haandværk, en lille Begunstigelse gennem Toldbeskyttelse under disse Forhold.

Men altsaa den øjeblikkelige heldige Stilling i Handelsbalancen skyldes Tilfældigheder, Forhold, som vi maa vente lige saa vel kan falde bort som fortsættes, og jeg skal tillade mig ganske kort at ride op, hvorledes efter min Mening den danske Nationaløkonomi staar i Øjeblikket. Vi ved alle, at i det Aar, der nu er ved at slutte, er Forholdene i Europa undergaaet en ganske afgørende Forandring. Vi kan med Føje sige, at først nu er Europa ude af den egentlige

Krigstilstand og dens Efterveer. Med Dawes-Planen er der skabt, ikke blot en Konsolidering, en Reorganisation, i Mellemeuropa, men der er skabt en samlet, ny økonomisk saavel som politisk Atmosfære i hele Europa. Der kan ingen Tvivl være om, at Dawes-Ordningen er det første Skridt i en Udvikling, der vil blive baseret paa, nødvendigvis maa baseres paa et intimt Samarbejde mellem de store førende Industrilande. De storpolitiske Lidenskaber er først nu trængt noget tilbage af det store Reparationsproblem, det store Gældsproblem; dette overskygger nu al anden europæisk Politik, og Sammenslutningerne vil nu komme frem paa Trods af de politiske Lidenskaber, der, som sagt er trængt i Baggrunden, idet det endelig vil gaa op for de store Industrilandes Produktioner, at der er en Sandhed, som det parlamentariske System endnu vægrer sig ved at se i Øjnene, men som allerede Produktionslivet har faaet at føle, og det er den, at Europa er et gennemforarmet Land, der styres mod Afgrunden, hvis man ikke nu, endnu i ellefte Time, slaar sig sammen i gensidig Hjælp, i Samarbejde for at redde, hvad der reddes kan, og undgaa den store fælles Fallit.

Jeg tror, at Studier i Udlandet og Samtaler med fremragende udenlandske Økonomer, Finansmænd og Erhvervsmand, giver en saa at sige det diametralt modsatte Synspunkt af det, der ligger til Grund for det Lovforslag, der i Dag behandles, den glade Optimisme. Jeg tror, at denne glade Optimisme kun findes i Danmark, skønt den ikke mindst i Danmark staar i saa grel Mod sætning til de virkelige Forhold.

Jeg kan ikke med min bedste Villie se, at der netop paa Basis af vore Forhold, vor Økonomi saavel som vor Nationaløkonomi, er nogen Grund til at tro, end ikke for dem, der har mest politisk Ønske om at kunne have en saadan Formodning, at alt vil gaa af sig selv, at alt vil nok ordne sig. Den Udvikling, som Europa nu staar overfor, som hele Verden staar overfor, vil vise os lige det modsatte. Vi vil komme ud i en international Sammenslutningspolitik, den store Syndikatpolitik, der er begunstiget af den internationale Laanepolitik — og Laan er jo snart det vigtigste i det internationale Samkvem, ogsaa i de nationale Genrejsningsarbejder hist og her. Begunstiget af denne internationale Laanebevægelse, som har gjort hele Europa til et eneste stort Selskab, Aktieselskab eller mere eller mindre anonymt Selskab, vil de store internationale Syndikater, navnlig i de store og afgørende